

gomiec codzienny

WILNO
Niedziela
5 grudnia
1943 r.
Nr. 732
Cena
w Wilnie
5 fen.

Wielka bitwa odpierająca pod Smoleńskiem

Gwałtowne walki na południowo-włoskim froncie. — Zestrzelone 28 bombowców terrorystycznych

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 4 grudnia.

Naczelné Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na południowym odcinku frontu wschodniego doszło tylko na południowy zachód od Kremieńczuga i pod Czerkassami do większych działań wojennych. Wszystkie nieprzyjacielskie ataki aż do nieznacznych miejscowych włamań odparto. Na jednym miejscu są w toku walki z nieprzyjacielskim oddziałem, który się przełamał.

Między Prypecią i Berezyną bolszewicy wdzierali się z różnych stron do stanowisk niemieckich, jednak odrzucono ich w natychmiastowym kontrataku.

Na zachód od Kryczewa są w toku gwałtowne walki z silniejszymi oddziałami nieprzyjaciela wspieranymi przez czołgi.

Na obszarze walk na zachód od Smoleńska bolszewicy w czwartym dniu wielkiej bitwy obronnej podjęli ponownie podczas gęstej zadymki śnieżnej gwałtowne ataki, które mimo wzrastających strat powtarzali aż do zmierzchu. Wszystkie ataki krwawo odparto; nieprzyjacielski oddział, który się przełamał na północ od autostrady zniszczono.

Na zachód od Newla własne ataki przyniosły miejscowe zdobycze terenowe. Silne nieprzyjacielskie kontrataki spęzły na niczym. Przy tym zniszczono 24

czołgi sowieckie, zaś 4 uczyniono niezdolnymi do ruchu.

Na zachodnim odcinku frontu południowo-włoskiego w licznych miejscach są w toku gwałtowne walki. Niemieckie rezerwy, które się wchodziły, oczyściły kilka wyłomów i wzięły przy tym jeńców. Na najbardziej zewnętrznym lewym skrzydle niemieckiego frontu silne ataki ósmej armii angielskiej zahamowano na odcinku stanowiska, które leży o kilka kilometrów wstecz.

Brytyjskie zespoły bombowców podjęły we wczesnych go-

dzinach porannych dnia dzisiejszego atak terrorystyczny na Lipsk. Na obszarze miasta ciężko trafiono dzielnice mieszkalne, budynki publiczne, siedliska sztuki i kultury. Inne nieprzyjacielskie samoloty dokonały nalotu na stolicę Rzeszy, nie wyrządzając szkód. Dotychczas ustalono zestrzelenie 28 nieprzyjacielskich bombowców.

Baterie dalekosiężne odpowiedziały wczoraj na ogień baterij angielskich przez Kanał i ostrzelały z dobrym skutkiem ważne obiekty w Dover, Deal i Folkestone.

W Sowietach daje się odczuwać brak ludzi

BERLIN. DNB. Powstały w Związku Sowieckim wskutek ciężkich krwawych strat bolszewickich brak ludzi osiągnął, jak się dowiaduje DNB, katastrofalne rozmiary. Straty poniesione jedynie w ciągu ubiegłych 6 miesięcy obliczane są przez licznych wysokich oficerów sowieckich, którzy dostali się do niewoli, co najmniej na 3 i pół miliona żołnierzy sowieckich. W związku z tym opowiada inspektor sowiecki Iwan Andrejew, który w tych dniach dostał się do niewoli na południowym odcinku frontu wschodniego, że walka między dowództwem rekrutacyjnym a komisarzami działu gospodarczego i uzbrojeniowego do najwyż-

szego stopnia się zaostrzyła. Do dowództwo wojskowe oświadczyło, że nie będzie mogło dalej prowadzić walki, jeśli się nie wystawi co najmniej dwóch milionów żołnierzy świeżych rezerw. Komisarze działu uzbrojeniowego odmawiają jednak oddania jakiegokolwiek siły, ponieważ w tym wypadku nie mogli by ręczyć za wykonanie nakazanej produkcji, za co jednak odpowiadają własną głową. Celem zaradzenia brakowi ludzi w Sowietach wydano obecnie postanowienie, że wszelkie kary więzienia i ciężkiego więzienia do lat 10 winny być odpokutowane przez służbę na froncie.

Zakończenie bluffowej konferencji

Trudności przy zredagowaniu komunikatu

LIZBONA. (DNB). Jak powiadają przedstawiciele agencji Reutersa w Lizbonie, konferencja między Stalinem, Churchilllem a Rooseveltem, odbywająca się na terenie sowiecko-rosyjskiej okupacji w Iranie, zakończyła się 2 grudnia. Konferencja, która odbywała się przy zastosowaniu gigantycznych środków ostrożności za drutami kolczastymi i polami minowymi, rozpoczęła się 28 listopada. Komunikat, którego centralnym punk-

tem ma być wspominany już naiwny bluff propagandowy w formie odezwy do narodu niemieckiego i jego sprzymierzeńców, by się oddali bezwarunkowo na łup samowoli Stalina, Roosevelta i Churchilla i oddzielili się od swych rządów, jest jeszcze w opracowaniu, ponieważ sprzeczne interesy uczestników konferencji utrudniają widocznie sformułowanie komunikatu.

Zaborczość Sowietów dotyczy także wielkich obszarów azjatyckich

GENEWA. (DNB). W związku z konferencją w Teheranie wspominającą londyńskie sfery polityczne o niektórych tematach, które mają być tam omówione. Istnieją mianowicie, powiadają tutaj, punkty, które omówione zostały wprowadzić na konferencji moskiewskiej, co do których jednak nie mogły zapisać żadne decyzje, ponieważ prowadzącym rokowania osobom brało było koniecznych pełnomocnictw. Do głównych tematów należą sowiecko-rosyjskie roszczenia ekspansyjne na Środkowym i Dalekim Wschodzie. Sowiety zażądały już w Moskwie, jak powiadają w Londynie, Hsinkiangu, Mongolii, japońskiej części Sachalinu i dominującego wpływu w dzisiejszym Mandżukuo. Przede wszystkim zgłaszają one pretensje do zwrotu

głównej linii kolejowej w Mandżukuo. Ponadto zażądały one całego Iranu jako sfery wpływów, ażeby w ten sposób zapewnić sobie dostęp do Zatoki Perskiej. Również i w tych sprawach ma zapisać obecnie decyzja w Teheranie. Od Anglików żąda Stalin rozwiązania polskiego rządu wygnanego w Londynie, a od Amerykanów zniesienia dyplomatycznych przedstawicielstw wygnanych Estonii, Litwy i Łotwy. W końcu chodzi w Teheranie o drugi front. Jak już stwierdzono w Moskwie, Churchill wpadł już ze swoją teorią o tak zwanym „miękkim brzuchu Europy”, jak tego dowodził przebieg działań bojowych na Morzu Śródziemnym. Kampania włoska przemieniła się w olbrzymie Gallipoli. Ponieważ Roosevelt zezwolił swego czasu Churchillowi na wypróbowanie jego teorii, domaga się on obecnie praktycznego zrealizowania swej idei drugiego frontu.

Gebietskommissar Wulff wręczył 144 wieśniakom dokumenty własności

Odnaczenie zasłużonych urzędników administracyjnych

Podobnie jak w innych powiatach tak też w powiecie wileńskim przeprowadzana jest w szerszym zakresie reprewatyżacja włościańskiej własności ziemskiej. Z tego powodu odbyła się w piątek przed południem w pięknym przyozdobionym wielkiej sali wileńskiej rozgłośni akademii, podczas której Gebietskommissar Wilna-wieś, Wulff wręczył 144 wieśniakom w imieniu General-kommissar'a dokumenty własności. W ramach wspomnianej uroczystości, którą nadawała również rozgłośnia kowieńska odznaczył Gebietskommissar Wulff szereg zasłużonych ludzi, kierowników ewidencyjnych naczelników gmin i wzorowych rolników. Wręczył on trzy brązowe odznaczenia zasługi dla narodów Wschodnich, trzy dyplomy za szczególną wydajność pracy i dwa specjalne odznaczenia.

Kreischef powiatu wileńskiego, radca okręgowy Kalendra powiadał Gebietskommissar'a, przedstawicieli niemieckiego zarządu cywilnego i administracji miejscowej oraz przybyłych wieśniaków i podkreślił znaczenie obec-

nej chwili, po czym zabrał głos Gebietskommissar Wulff, który w przemówieniu swoim wyraził radość i zadowolenie, że może tak wielkiej liczbie wieśniaków wręczyć dokumenty własności i odznaczyć zasłużonych w administracji ludzi. Podkreślił on że jeżeli dzisiaj w całym kraju przebiega się reprewatyżację to dzieje się to na specjalne życzenie Wodza Niemiec Adolfa Hitlera i ministra Rzeszy dla zajętych obszarów Wschodnich, by naprawić dokonaną przez bolszewików na wieśniakach niesprawiedliwość. — Bolszewikom bowiem zależało na tym, by przeważającą część ludności tego kraju — włościanstwo — uczynić bezwolnym narzędziem bolszewickiego krwawego reżimu. Wspominał o strasznych zbrodniach, o wywiezieniu 50 do 60 tysięcy ludzi z tego kraju, o masowych grobach samowolnie i podstępnie wystrzelanych ludzi, o grobach, które znaleziono w Katyniu i Winnicy, oraz o deklaracji Stalina, który w tych dniach nazwał narody kraju Wschodniego obywatelami sowieckimi, co wywołało spontani-

czną i zgodną odprawę Kraju Wschodniego.

Gebietskommissar zakończył słowami: Skoro spotyka was dzisiaj w tej wyrażonej formie sprawiedliwość, zechciejcie i wy wieśniacy przemówić również rozumem i głosem Waszego serca. Wiecie, że życie i ojczyznę zawdzięczacie żołnierzom na froncie. Bądźcie fanatycznymi bojownikami antybolszewickiej idei i propagandy, składajcie wasz decydujący wkład przez wzorowe zagospodarowanie waszych zagrod, a wówczas i los nie odmówi nam zwycięstwa jako nagrody na naszą wspólną i świadomą celu pracę. Niech i Was włościan okręgu Wilna-wieś ożywia w waszej pracy świadomość, że u końca obecnej wojny powstanie nowa Europa, Europa wolności i sprawiedliwości, porządku i kultury.

Następnie wręczył Gebietskommissar Wulff każdemu wieśniakowi oddzielnie dokument. Każdemu uściśnął on dłoń wciągając go w krótką rozmowę, wypytywał się o stan jego gospodarki, stosunki rodzinne i wyraził swoją radość kiedy pewnemu

wieśniakowi mógł od razu wręczyć 4 dokumenty. Jeśli wśród włościan znajdował się naczelnik gminy lub obwodu, to Gebietskommissar podkreślił specjalnie jego pracę.

Wśród tych, którzy otrzymali z powrotem swą własność znajdowało się również kilka kobiet, którym Gebietskommissar wyraził swoje podziękowanie i zachęcił by nie ustawały w pracy.

Po wręczeniu dokumentów wyraził radca okręgowy Kalendra Gebietskommissar'owi podziękowanie wieśniaków i odznaczonych. Wskazał on przy tym na to, że większość z nich brała czynny udział przy wypędzeniu bolszewików i że wszelkimi środkami przeciwstawił się ich powrotowi. W końcowych słowach wezwał Gebietskommissar wieśniaków by powrócili do swej pracy z postanowieniem przyczynienia się do zwycięstwa i zapewnienia ich o pełnym zrozumieniu ze strony niemieckich władz cywilnych. Zawołał on do wieśniaków „Wasza praca będzie jeszcze w przyszłości ślubowaniem wobec Wodza Niemiec, ślubowaniem wobec walczącego frontu“.

Krótkie wiadomości

BUKARESZA. 30. 11. (DNB). Marszałek Antonescu odznaczył w rozkazie dziennym do narodu 10 dywizję piechoty, która od początku wojny do dnia dzisiejszego brała udział w operacjach armii rumuńskiej na Wschodzie i walczyła pod Odessą, nad Dońcem, na przyczółku mostowym nad Kubanią i na Krymie. „Walcząc stale przeciwko przeważającym siłom — głosi wspomniany rozkaz dzienny — dokonali oficerowie i żołnierze tej dzielnej dywizji w ciężkich i zmiennych walkach czynów bojowych, które znalazły swe echo poza granicami naszego kraju“.

SZTOKHOLM. DNB. Niedostatek lekarzy w Stanach Zjednoczonych, jak donosi komunikat „United Press“ z Chicago za pośrednictwem gazety „Aftontidningen“, jest wciąż palącym problemem. Czasopismo wydawane przez amerykański związek lekarzy oświadczyło, że tylko jeszcze 80 proc. stanu lekarzy zaspokoić może zapotrzebowanie armii, lotnictwa i floty USA. Około 1.500, czyli 80 proc. nowo wykształconych lekarzy zabiera natychmiast armia USA. Jeżeli by nawet tych 1.500 lekarzy znalazłoby się do dyspozycji zapotrzebowania ludności cywilnej, pokryłoby to zaledwie połowę zapotrzebowania.

„Wielka czwórka” demaskuje się

Plan dyktatury światowej

Prawa małych narodów zostały zniesione

SZTOKHOLM. W Stanach Zjednoczonych próbują już teraz z góry wieńczyć wawrzynami Roosevelta, który miał przybyć do Teheranu, a „New York Times” przepowiada amerykańskiemu prezydentowi wielki sukces na konferencji, ponieważ między nim a Stalinem nie ma już właściwie żadnych różnic. Wielka gazeta nowojorska czyni następnie głęboki ukłon przed Stalinem, który umożliwił odbycie się konferencji przez to, że stosuje „energiczne środki dla stworzenia stałego porządku międzynarodowego”. Zdania tego nie można źle rozumieć. Powiada ono, że Stany Zjednoczone absolutnie nie myślą o tym, by się przeciwstawić planom Stalina w Europie.

Wywody „New York Times” potwierdza Sumner Welles w gazecie „Herald Tribune”. Welles, który od chwili usunięcia go z waszyngtońskiego ministerstwa spraw zagranicznych grał rolę politycznie rozgryzonego, ostrzega z podniesionym palcem wskazującym przed stworzeniem zbyt brutalnej dyktatury światowej „wielkiej czwórki”, albowiem małe narody, których dzisiaj nie pyta się o zdanie i których prawa zostały pozornie całkowicie zniesione, w przyszłości co raz bardziej

podnosić się będą przeciwko uciskowi ze strony „czterech wielkich mocarstw”. Byłoby o wiele ważniejsze i rozsądniejsze, powiada Welles, gdyby się już teraz więcej uwzględniało prawa małych narodów, zamiast stawiać je wobec faktów dokonanych.

Na temat konferencji, jaka odbyła się w Kairze między Rooseveltem, Churchilllem i Cziangkaiszekiem, wydano w międzyczasie urzędowy komunikat. Mówi się w nim, że uczestnicy konferencji uzgodnili między sobą plany i operacje militarne, które zamierzają przeprowadzić przeciwko Japonii. Japonia ma być pozbawiona wszystkich zdobyczy terytorialnych, jakie uzyskała od roku 1845. W szczegółach komunikat głosi, że walka przeciwko Japonii ma być prowadzona bezlitośnie na lądzie, na morzach i w powietrzu aż do bezwarunkowej kapitulacji. Japonia ma być pozbawiona wszystkich wysp na Oceanie Spokojnym, które zajęła. Ma ona dalej stracić Mandżukuo, Formozę i wyspy Pescadores. Korea ma być później przemieniona w państwo samodzielne. Z tym celem przed oczyma mają być kontynuowane „ciężkie i uciążliwe działania przeciwko Japonii”.

Konferencja zakończyła się już we środę w ubiegłym tygodniu. Uczestnicy jej pozostali jednak razem do końca tygodnia i następnie dopiero odjechali do Teheranu. Jest w tym coś niejasnego, dlaczego w ogóle doszło do oddzielnej konferencji w Kairze. Jeśli wierzyć urzędowemu komunikatowi brytyjsko-amerykańskiemu, plany przeciwko Japonii zostały już w sierpniu na konferencji w Quebecu opracowane aż do ostatniej kropki nad i. Również w Quebecu nie było żadnych wątpliwości co do zarządzeń Anglo-Amerykanów na wypadek wspólnego zwycięstwa nad Japonią. Nie jest to zbyt przekonujące, że już w trzy miesiące po zakończeniu konferencji w Kanadzie trzeba było odbyć nową konferencję, podczas której, sądząc po wielkim zebraniu osób „wojskowych, musiano znowu rozpoczynać od początku. Że uczestnicy konferencji po ciężkich ciążach, jakie flota amerykańska poniosła ostatnio koło wysp Gilberta nie łudzą się wcale co do przyszłej fazy wojny, wynika z ostatniego zdania urzędowego komunikatu dość wyraźnie, kiedy jest mowa o „ciężkich i uciążliwych działaniach”.

Konferencja za drutami

kolczastymi

Rokowania w Kairze

O sprawach wschodnio-azjatyckich dyskutują się w Afryce, o sprawach europejskich w Azji. Człowiek w obcym Chin czungkingach

LIZBONA. „O zagadnieniach wschodnio-azjatyckich dyskutuje się w Afryce, o zagadnieniach zaś europejskich w Azji”, — pisze się ironicznie w pewnym komentarzu neutralnym na temat konferencji w Kairze i Teheranie. W ten sposób w jednym zdaniu charakteryzuje się bezsens owej zarówno pozbawionej widoków jak i głupiej próby decydowania o losie całych olbrzymich przestrzeni przez obecność państwa.

Komunikaty angielskich i amerykańskich agencji prasowych graniczą z polityczną karykaturą. Ponieważ o treści konferencji i jej szczegółach nie publikuje się niczego poza urzędowym komunikatem, trzeba się posługiwać frazesami i wszelkiego rodzaju zewnętrznymi ozdobami. Pewna brytyjska agencja prasowa mówi znowu o tym, że „konferencja rozpoczyna nowy rozdział w historii” — taki sam początek „nowej ery” stwierdzano już po konferencji w Casablance, Quebecu i w Moskwie.

Rozdzielenie obecnej konferencji było konieczne, ponieważ Stalin nie znajduje się na stole wojennej z Japonią, nie interesuje się rokowaniami w sprawie zagadnień na Pacyfiku. Z drugiej strony Stalin odmówił „tak dalekiego wyjazdu naprzeciw” Churchillowi i Rooseveltowi i ustalił jako najdalszy punkt swojej podróży stolicę Iranu. Podróźnicy zatem z Waszyngtonu i Londynu zmuszeni byli zatem swój cały aparat konferencyjny na wzór wschodniej karawany jeszcze raz przenieść o 1000 klm. na wschód i tam go ponownie rozbić. Po spostrzeżeniach dokonanych w Kairze można się przygotować na inaugurację przedstawienie przeniesionego do Teheranu cyrku politycznego.

Bardzo wymowne są sprawozdania na temat zewnętrznych okoliczności, towarzyszących konferencji w Kairze. Konferencja musiała się odbywać pod bardzo silną ochroną militarną. Rząd egipski oddał do dyspozycji około 50 budynków, które oddzielone zostały od świata zewnętrznego drutem kolczastym o wielkim napięciu elektrycznym. Niewiele istniejących przejść osłonięto gniazdami karabinów maszynowych. Wokół terenu o powierzchni mniej więcej 5 klm. kwadratowych rozlokowano angielskie i amerykańskie oddziały wojskowe. Na zewnątrz owego

LIZBONA. Według komunikatu amerykańskiej agencji informacyjnej, w Neapolu hrabia Sforza zainscenizował manifestację, skierowaną przeciwko Victorowi Emanuelowi oraz przeciw jego „przekonnym marszałkom i generałom”. Sforza zwrócił się także pośrednio przeciw sferom w Londynie i Waszyngtonie, które rządzą się z przeżyłymi utrzymywaniem na stanowiskach Victora Emanuela i Badoello.

Obok spraw wschodnio-azjatyckich omawiano również „nagłe problemy” Środkowego Wschodu, przede wszystkim sprawę Libanu i Syrii. Angielscy i amerykańscy przedstawiciele w Algierze zostali specjalnie w tym celu wezwani do Kairu. Natomiast gaulistowski rząd w Algierze został w znamenny sposób nie zaproszony. Zmuszony był on jedynie przyjąć do wiadomości uchwały konferencji, dotyczące zagadnień Środkowego Wschodu.

pasa militarnego pełnią służbę patrolu policyjnego. Policja egipska jako widocznie nie całkowicie pewna została usunięta i zastąpiona przez amerykańską i angielską policję wojskową. Dla zupełnego bezpieczeństwa otoczono daleki teren wielkim pasem min. Ale i na tym nie koniec: Roosevelt, Churchill i Cziangkaiszek przywieźli również ze sobą swoje gwardie przyboczne, między zaś poszczególnymi budynkami, w których odbywały się konferencje, pełnią służbę oddziały brytyjskiej marynarki. Całość wglądała jak olbrzymia załadowana twierdza, — widocznie w takich tylko warunkach uczestnicy konferencji czuli się całkowicie bezpieczni.

Na konferencji zjawili się wszyscy wielcy militarni dowódcy amerykańscy i brytyjscy, przede wszystkim zaś także nowy naczelny dowódca w Azji Południowo-Wschodniej, młody lord Mountbatten, nowy pupilek Churchilla, który ani na krok nie odstępował od premiera. Uwagę natomiast zwracała nieobecność amerykańskiego naczelnego dowódcy na południowo-zachodnim Pacyfiku, Mac Arthura, chociaż w Kairze dyskutowano nad zasadniczymi zagadnieniami z rejonu, na którym posiada on władzę rozkazodawczą. Roosevelt nadal starannie unika polityczne ambicje żywiącego generała, którego wciąż jeszcze się wymienia jako kandydata na prezydenta.

Konferencja w Kairze i skierowane przy jej końcu żądania pod adresem Japonii dotyczyły militarnej sytuacji na Pacyfiku i w Azji Wschodniej. Rok 1943 nie przyniósł bowiem żadnego polepszenia w położeniu, ba, nawet, jak to wykazują ostatnie ciężkie straty floty amerykańskiej na Pacyfiku, polepszył jeszcze sytuację Japonii.

Czungking wystąpił, jak donosi Reuter, „z całą wiązką żądań”, na których czele znajdowało się natychmiastowe zdobycie Burmy, ponieważ bez zdobycia tego kraju z powrotem Czungking przez dłuższy czas nie będzie mógł wytrzymać wojny. Cziangkaiszek, jak zawsze, w towarzystwie żony, został bardzo silnie wykorzystany propagandowo. Kiedy w końcu konferencji zgłosili się fotografowie celem zdjęcia „wielkiej trójki”, poprosił Roosevelt Cziangkaiszeka, by zajął miejsce w środku, zwracając się do niego z przyjaznymi, chociaż nieco protekcyjnymi słowami: „Jest to pierwsza pańska konferencja, niech pan zajmie miejsce honorowe”. Cziangkaiszek odmówił i zaśmiał się swym niezgrabnym uśmiechem azjaty. Z drugiej zaś strony musiał on przyjąć do wiadomości, że na czoło wysuwają się najpierw zagadnienia europejskie i że kolej na Pacyfik ma przyjść dopiero „po zwycięstwie w rejonie Atlantyku”. Żądania zatem pod adresem Japonii stanowią na razie muzykę dalekiej przyszłości.

Obok spraw wschodnio-azjatyckich omawiano również „nagłe problemy” Środkowego Wschodu, przede wszystkim sprawę Libanu i Syrii. Angielscy i amerykańscy przedstawiciele w Algierze zostali specjalnie w tym celu wezwani do Kairu. Natomiast gaulistowski rząd w Algierze został w znamenny sposób nie zaproszony. Zmuszony był on jedynie przyjąć do wiadomości uchwały konferencji, dotyczące zagadnień Środkowego Wschodu.

Przy zielonym stoliku rozpoczęto

ofensywę gadatliwości

Pierwszy akt wielkiego bluffu: konferencja w Kairze. Groteskowo w komunikat

GENEWA. (DNB). Pierwszy akt wielkiego bluffu i komedii w nieprzyjacielskiej wojnie nerwów przeciwko Niemcom i ich sprzymierzeńcom został odegrany. Rezultatem jest komunikat z Kairu, gdzie przed swym spotkaniem ze Stalinem zebrali się na konferencję Roosevelt, Churchill i Cziangkaiszek.

Treść komunikatu, oznajmającego o zakończeniu konferencji między Rooseveltem, Cziangkaiszekiem i Churchilllem oraz ich militarnymi i dyplomatycznymi doradcami, odpowiada przepowiedniom, jakie na ten temat ukazały się w prasie nieprzyjacielskiej. Najpierw komunikat stwierdza, że „kilka misyj militarnych uzgodniło plan przyszłych działań militarnych przeciwko Japonii”. Nie wiedzą one wprawdzie, jak będą mogły pokonać Japonię, lecz zapewniają, że „wojnę obecną prowadzić będą aż do zwyciężenia i ukarania Japonii”. Oczywiście walka Anglo-Amerykanów i Chin czungkingskich jest rezultatem czysto humanitarnych założeń, przynajmniej wspomniana trójka zapewnia w swoim komunikacie kairskim, że „dla siebie samej nie posiada żadnej zdobyczy i nie powoduje się żadną myślą o ekspansji terytorialnej”. Wobec takich historycznych faktów wydaje się rzeczą więcej aniżeli śmieszną, skoro komunikat kairski mówi o tym, że „Japonia ma być wypędzona ze wszystkich obszarów, które zdobyła przemocą i z własnej chciwości”. Wspólnicy zapominają dodać, że wszystkie dawniejsze i dzisiejsze pozycje Stanów Zjednoczonych i Anglii w Azji

Wschodniej nie są niczym innym, jak tylko częściowymi zdobyczami zagarniętymi w czasie stu lat trwających wypraw rabunkowych.

Poza kunsztami całej frazeologii, jaką posługuje się prasa nieprzyjacielska, opisując konferencję w Kairze i jej skąpy, ale za to tym bardziej chętny komunikat, kryje się jedynie bardzo poważna troska Anglii, Ameryki i Czungkingu z powodu sytuacji wojennej na Dalekim Wschodzie. Wielkie zebrane odcierow sztabowych, których amanci nie umieją użyć do lepszych celów, ma widocznie zasłonić przed potentatami na konferencji ich klęskę i stworzyć im zewnętrzne ramy do zagrania komedii i bluffu, które muszą im służyć jako namiastka za militarne i polityczne powodzenia, tak konieczne dla wszystkich trzech potrzebne. Posądzają oni świat o bardzo wielką naiwność i głupotę, skoro oświadczają w Kairze, że „otoczeni największym zebraniem militarnych i politycznych szefów, jakie kiedykolwiek się odbyło zapowiadają plan zwycięstwa na Pacyfiku”. Trudno zrozumieć, skąd biorą oni odwagę, by mówić o zwycięstwie. Chyba, że czerpią ją z rozpacz.

Nie potrzeba być wróżbitą, by wiedzieć, jakie były główne przyczyny konferencji w Kairze. Cziangkaiszek staje przed groźbą militarnej i gospodarczej katastrofy Czungkingu. Zaoferować może jeszcze jedynie ludzi, którzy bez pożywienia i wyposażenia nie przedstawiają jednak wartości dla sprawy prowadzenia wojny. Roosevelt stara się obecnie za wszelką cenę po-

wstrzymać usunięcie się z wojny Czungkingu. Rozumie on, że tego rodzaju wypadek oznaczałby dla niego militarną i polityczną porażkę jak największych rozmiarów, na którą ze względu na walkę wyporczą o nową prezydenturę nie może sobie pozwolić.

W swojej zapamiętałości jednak wspomniana trójka wystawia się tylko na śmiech świata, zgłaszając w momencie, gdy ich cała strategia na Pacyfiku grozi katastrofą, żądanie „bezwarunkowej kapitulacji Japonii”. Japonia odpowie im na to tylko śmiechem szyderczym. Nie mniej śmieszna i groteskowa wygląda dalej, gdy chętnicy z Kairu w momencie, gdy narody wschodnio-azjatyckie skupiają się pod przywództwem zwycięskiej Japonii wokół zorganizowania nowego porządku na przestrzeniach wschodnio-azjatyckich, gdzie otrzymują od dawna upragnioną wolność i niepodległość, — proklamują jako swój cel wojenny „wyswobodzenie krajów wschodnio-azjatyckich”. Lecz Anglo-Amerykanom wcale nie chodzi o „wolność narodów”. Na czym im zależy, to najlepiej odzwierciadla komentarz pewnego rzeczoznawcy Reutera od spraw Dalekiego Wschodu, odnoszący się do konferencji kairskiej. Komentarz ten rozpatruje przestrzeń Pacyfiku jedynie ze stanowiska jej bogactw naturalnych i dochodzi do wniosku, że „znajduje się tutaj wszystko w nierzebranych ilościach, czego jakiś naród potrzebuje w czasie wojny i w czasie pokoju, a mianowicie: metale, węgiel, nafta, kauczuk, bawełna, ryż, jedwab i wszelkie

Pierwsze posiedzenie rady przybocznej Litewskiej Izby Gospodarczej

KOWNO. (ON). We środę, 1 XII odbyło się w Kownie pierwsze posiedzenie rady przybocznej Litewskiej Izby Gospodarczej. Prezes Izby Gospodarczej, dr. R. Penze, wprowadził przy tej sposobności powołanych do rady przybocznej 18-tu członków i powierzył im na podstawie statutu Izby Gospodarczej przydzielone im zadania. Na propozycję prezesa powołał Generalny Komisarz w Litwie dr. von Renteln 18-tu następujących członków rady przybocznej:

- 1) T. Baltuska, kierownik urzędu podziału i zaopatrzenia w Kownie.
- 2) Dowódca brygady S. A. Cramer, komisarz miejski w Kownie.
- 3) Kierownik oddziału G. Damer, kierownik wydziału polityki pracy i opieki społecznej oraz pełnomocnik Związków Zawodowych.
- 4) Kreisleiter Gewedzke, Gebietskommissar w Szawlach.

5) Dyplomowany kupiec V. Getvilas, dyrektor przedsiębiorstwa Ostlandfaser GmbH w Tylży.

6) J. Glemza, prezes „Pienocentrasa” w Kownie.

7) Abteilungsleiter Hensen, kierownik wydziału żywienia i rolnictwa w Kownie.

8) Kreisleiter Hingst, Gebietskommissar w Wilnie mieście.

9) Dyplomowany kupiec J. Labes, prokurent Kłajpedzkiego Towarzystwa żeglugi rzecznej w Kownie.

10) SA-Brigadeführer Lentzen, Gebietskommissar Kowno—wieś.

11) Prokurator Meins, kierownik wydziału zarządu powiernictwa w głównym wydziale III Kowno.

12) H. Misiunas, właściciel młynów w Vidzai, powiat Święciany.

13) General Musteikis, Generalny Radca dla gospodarki przemysłowej w Kownie.

14) SS-Sturmabführer Neun, Gebietskommissar w Poniewieżu.

15) Dr. Schales, kierownik wy-

działu gospodarki przemysłowej w głównym oddziale III Kowno.

16) A. Slapaitis, kupiec w Poniewieżu.

17) SS-Sturmabführer Wulff, Gebietskommissar Wilno—wieś.

18) Vl. Žukauskas, kupiec, Wilno.

W swoim przemówieniu nakreślił dr. Penze zadania i funkcje rady przybocznej. Następnie Hauptgeschäftsführer Izby Gospodarczej dr. W. Klinkspor wygłosił obszerny referat na temat organizacji i obecnych zadań Izby Gospodarczej oraz planu finansowania tych zadań. Wskazał on na ważne zadania Izby jako organu samorządowego gospodarki przemysłowej w Generalnym Okręgu Litwy i zwrócił się z wezwaniem do całej gospodarki przemysłowej, by energ-

icznie współpracowała nad tym, by również i Litwa przydzielone jej w ramach niemieckiej gospodarki wojennej zadania wypełniła i złożyła wymagany od niej wkład. W końcu zastępca Hauptgeschäftsführera radca sądu krajowego Mommer referował sprawę wykształcenia zawodowego w Generalnym Okręgu Litwy, które to wykształcenie da się przeprowadzić zamiast dotychczasowego niedostatecznego wykształcenia uczniów w formie dobrego zawodowego i zdolnego do pracy wyszkolenia młodych sił w gospodarce przemysłowej i w przemyśle. Przeprowadzone niedawno po raz pierwszy egzamina terminatorów dały nam nadzwyczaj dobre rezultaty.

Gdzie rolnicy mogą otrzymać dobre i tanie obuwie?

Nie jest jeszcze może ogólnie wiadomo, że w związku z akcją zamiany skór surowych na skórę do obuwia, mogą rolnicy, mieszkający w pobliżu Szawel lub Wilna otrzymać w tamtejszych fabrykach obuwia za surowe skóry, także trzewiki i buty dla siebie i dla swoich rodzin, przy czym ceny za skóry surowe i za obuwie ustalane są urzędowo. Otrzymuje się:

- 1 parę butów ze skóry owczej za 15 kg. skóry surowej solonej;
- 1 parę butów sznurowanych za 10 kg. skóry surowej solonej;
- 1 parę półbutów za 8 kg. skóry

surowej solonej;

1 parę trzewików dzieciennych za 6 kg. skóry surowej solonej;

1 parę trzewików roboczych z podeszwą drewnianą za 4 kg. skóry surowej solonej;

1 parę trzewików lekkich z podeszwą drewnianą za 2 kg. skóry surowej solonej.

Przy dostawie surowych skór futerkowych (żrebaki, lisy, tchórze, kuny i t. d.) można otrzymać skórę lub obuwie wartości 10 procent dostarczonych skór, przy czym uwzględnia się ustalone ceny na skórki futerkowe, skórę i obuwie.

Myśliwi i dzierżawcy terenów łowieckich!

Skóra z sierścią wszelkiego rodzaju stanowi ważne pod względem wojennym dobro. Istnieje obowiązek jej dostawy zgodnie z rozporządzeniem Nr. 23 RKO z dn. 28. 9. 1943 r.

Za dostawę dajemy punkty premialne zgodnie z zarządzeniem RKO.

Dajemy w dalszym ciągu amunicję myśliwską dla myśliwych.

Jest więc rzeczą obowiązkową dostarczanie skóry z sierścią. Także wzywa się do dostarczenia skóry

z sierścią wszystkich małych zwierząt, jak królików, psów i kotów.

Wypłacane będą ceny najwyższe!

Miejsca przyjęcia dostaw znajdują się:

w Kownie — Niemieckie towarzystwo wyrobów tytoniowych m. b. H. Ostland, Kowno, Malroń ul. 17, tel. 27035;

w Wilnie — Niemieckie towarzystwo wyrobów tytoniowych m. b. H. Ostland, Wilno, ul. Giedymina 22, tel. 32—17;

następnie: „Maistas” A. B.

Li-Mi-Pa wyjaśnia

W związku z naszą notatką z dn. 25 listopada w sprawie nieprzestrzegania norm przy wydawaniu artykułów spożywczych w sklepie przy ul. Gedymina 5 dowiadujemy się, że kierownictwo Li—Mi—Pa prowadzi jak najenergiczniejsze badania celem wyjaśnienia zarzutów stawianych personelowi tego sklepu.

Kierownictwo Li—Mi—Pa zaznacza jednak, że szczególnie w czasie napływu dużej liczby kupujących na razie mogą się zdarzyć przeoczenia lub omyłki przy ważeniu towarów i w takich wypadkach zainteresowani winni od razu interweniować i żądać dodania brakujących norm.

Natomiast w razie nadużyć ze strony personelu sklepów, należy zwracać się bezpośrednio do kierownictwa Li—Mi—Pa (ul. Wileńska 28), bowiem wszelkie stawiane zarzuty będą bezwarunkowo jak najskrupulatniej badane i w wypadku stwierdzenia faktu nadużyć, winni ponieść wszelkie wypływające z odpowiednich przepisów konsekwencje.

Na razie celem uniknięcia nieporozumień przy otrzymywaniu

projektuje wprowadzenie biuletynów informacyjnych, podawanych periodycznie w gazetach, w których to biuletynach będzie zaznaczone jakie towary (kartkowe i dodatkowe) są w tej chwili do nabycia w sklepach Li—Mi—Pa, oraz normy przypadające na poszczególne kartki.

ZE SPORTU

Szykujemy się do sportu zimowego

Jak się dowiadujemy, Wil. Okr. Sportowy z chwilą nadejścia mrozów uruchomi na terenie kortów tenisowych, w ogrodzie po-Bernardyńskim ślizgawkę, dla zwolenników sportu łyżwiarskiego w Wilnie.

Ślizgawka będzie czynna do zmroku.

Na łamach naszego pisma, przypominamy rodzicom, że należy wyciągnąć z waliz i składowych sprzęt łyżwiarski, żeby dzieci mogły korzystać z dobrodziejstw zimy. Mamy także nadzieję, że sezon hokejowy będzie w tym roku bogatszy niż w roku ubiegłym. Należałoby, żeby nasze kluby piłkarskie, uruchomiły sekcje hokejowe.

5

Grudzień.

NIEDZIELA

Sabbat.

schód słońca 6 23

zacht słońca 14 7

DZIŚ ZACIEMIAMY OKNA OD GODZ. 15.10 DO GODZ. 07.10.

— RORATY Bractwa Ratowania dusz czystcowych zostaną odprawione w dniu 8. XII. 1943 r. Niepokol. Poczęcia N. M. P. o godz. 7-ej rano w kościele par. Wszystkich Świętych w Wilnie.

— RORATY. W uroczystość Niepokalanego Poczęcia N. M. P. 8-go grudnia o godz. 7 rano odprawią się w kościele Św. Stefana Roraty w intencji Brygady Parowozowej. Dnia 9 grudnia o godz. 10 rano odbędą się Egzekwie i Msza Św. Żałobna za zmarłych kolejarzy i ich rodziny.

— RORATY Kupców i Przemysłowców odbędą się w kościele Św. Katarzyny dnia 8 grudnia o godz. 8-ej rano.

— GROCH DLA PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTW. Wszyscy pracownicy urzędów, przedsiębiorstw i instytucji otrzymujący dodatkowe karty żywnościowe przez swoje urzędy, a korzystający ze stołówek, otrzymają na 23 okres wyżywieniowy zamiast krup na odpowiednie odcinki — groch. Groch jest już sprzedawany w „Rutach”.

— NOWA INSTYTUCJA KONTROLI GOSPODARSTWA. Niedawno został zorganizowany urząd kontroli gospodarczej, któremu podlegają urzędy gospodarstw wiejskich i urząd aprowizacyjny. Powstały urząd kontroluje również przedsiębiorstwa, urzędy i instytucje oraz warsztaty.

— DO WIADOMOŚCI PERSONELU MEDYCZNEGO. Podajemy do wiadomości zainteresowanych, że wszyscy lekarze medycyny, lekarze dentyści, akuszerki, siostry i felcerzy winni do dnia 8 r. b. odebrać w Izbie zdrowia — Oddział Wil. blankiety ankiet, wypełnić je i zwrócić Oddziałowi w nieprzekraczalnym terminie do dnia 11. XII. r. b.

Ankiety wypełnia cały personel medyczny praktykujący i niepraktykujący. Wymienione ankiety posłużą do sporządzenia kartotek personelu medycznego.

— DO WIADOMOŚCI LEKARZY MIASTA WILNA. Wszyscy lekarze oraz lekarze dentyści, którzy leczyli w ciągu ostatnich 3-ch miesięcy (od 1. 9. do 30. 11 r. b.) ubezpieczonych, winni w myśl zarządzenia Izby Zdrowia — Oddział Wil. (Gedimino 27, pokój 25, tel. 564) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10. XII. r. b. dostarczyć następujące dane: 1. swoje imię i nazwisko, 2. dokładny adres, 3. liczbę wizyt zgłaszających się chorych u lekarza oraz domowych, 4. liczba dokonanych zabie-

gów specjalnych, z wyszczególnieniem rodzajów, 5. liczba dokonanych badań laboratoryjnych z wyszczególnieniem rodzaju badań, 6. łączna suma wizyt u lekarza oraz domowych, 7. liczba chorych.

Dane powyższe są wymagane w celu dokonania wypłaty wynagrodzenia za pracę. Dokumenty, na podstawie których sporządzone zostały dane, mogą być kontrolowane, to też należy dokumenty przechowywać w porządku w swoich gabinetach pracy.

— AWANTUROWAŁ SIĘ POD DOBRĄ DATĄ. We czwartek 2-go bm. o godz. 13-ej, policjant był zmuszony zatrzymać na ul. Kalwaryjskiej Stanisława Mazura (zam. przy ul. Antokolskiej 4—20), który będąc pod dobrą datą awanturował się i zaczął przechodzić. Zabrano go do komisariatu, gdzie spisano mu protokół i zatrzymano do wytrzeźwienia.

— SKONFISKOWANO SAMOGON. Dnia 2-go grudnia o 15.30 zatrzymano na rogu Kowieńskiej i Stefańskiej mieszkańca wsi Użpierkaś, gminy Olkieniki, Stefana Kozłowskiego, który niósł 3 litry samogonu. Samogon skonfiskowano, a Kozłowskiego pociągnięto do odpowiedzialności.

— ZŁAPANO ZŁODZIEJ DRZEWA. Kazimierz Pacewicz, magazynier II Polikliniki oraz funkcjonariusz policji przyprowadził w dniu 2-go o godzinie 17-ej do komisariatu policji, Aleksandra Wyżyńskiego (Rybiszki 8 m. 1), oraz Efiniusa Szakinasa (Oszmiańska szosa 35 m. 1), których udało im się przylapać w czasie kradzieży drzewa przeznaczonego dla II Polikliniki. Złodzieje kradli drzewo z przejazdu Rossa.

— OKRADLI MIESZKANIE. Piotr Olszewski, dozorca domu przy ul. Zamkowej Nr. 18, zameldował we czwartek 2-go o godz. 17-ej jacyś nieznani złodzieje okradli mieszkanie Stanisławy Piesniekwiczute i Józefa Budrykasa (Zamkowa 18 m. 23). Dochodzenie prowadzi Krym. Pol.

— PROTOKOŁY. W dniu 2-go grudnia spisano za brudy w sklepie, za brak dokumentów, za przebywania w Wilnie bez zameldowania, za chodzenie w nocy bez przepustki po jednym protokole, po 6 za handel samogonem i za podwyższanie cen, oraz 2 za brak cenników w sklepie.

— WYBRYK PIJANEGO CZY PORWANIE DZIECKA. W sobotę o godzinie 9.30 z przed sklepu „Li-Mi-Pa” przy ulicy Gedymina 24 jakiś nieznany osobnik powoził pozostawiony wózek koloru zielonego z małym dzieckiem. Matka, która była w sklepie, po wyjściu rozpoczęła pogoń w kierunku ul. Jagiellońskiej i Zawalnej, ponieważ przechodnie, wzruszeni krzykiem matki, informowali ją, że jakiś człowiek niskiego wzrostu w okularach, a wyglądający na pijanego, popychał podobny wózek po ul. Zawalnej. Dotychczas nie udało się nam jeszcze ustalić, czy matka odnalazła swoje dziecko, czy też nie.

— WENECJA. Dziesiąta flotylla włoskich ścigaczy jest znowu gotowa do akcji. Po utworzeniu republikańsko - faszystowskiego rządu komendant flotylli Berghese, podporządkował się natychmiast ze swymi lepszymi oficerami, podoficerami i żołnierzami Mussolinie rzu, ażeby kontynuować w dalszym ciągu wojnę po stronie armii niemieckiej. Wkrótce zgłosiło się wielu ochotników. Przy pomocy przyspieszonego szkolenia, udało się tak szybko wyszkolić nowe grupy załóg, że szturmowa broń włoskiej flotylli znowu gotowa jest do akcji.

OFIARY

Pozostałe ze składki na Roraty Jubilerów, Grawerów, Bronzowników i Zegarmistrzów RM. 50 przekazujemy dla biednych polskich dzieci.

W dniu imienin pani Dyrektorki Szury robotnicy i pracownicy firmy „W. Fadiejew” zamiast kwiatów ofiarowują dla polskich biednych dzieci — sierot Rr. 300.

KOWNO. (ON). Sąd specjalny w Kownie zmuszony był rozstrzygać specjalnie ciężki wypadek przestępstwa przeciwko gospodarce wojennej. 49-letni pracownik kupiecki Walter Vester wykorzystał swój pobyt w Kownie w ten sposób, że przemycił tutaj w znacznych rozmiarach najrozmaitszego rodzaju towary, zwłaszcza poza Litwą nabywane towary włókiennicze, by je następnie zbywać w handlu nielegalnym po nadmiernych cenach lub na słonie. Słonie używał on przeważnie na zakup nowych towarów do handlu nielegalnego. Dążył on do tego, by przez ten handel przemytniczy dojść do majątku. Schwytano go, gdy zamierzał sprzedać 60 par pończoch damskich po 65 RM. para. Jego urągające wszelkim ustawom wojennym egoistyczne i zagrażające powadze ustaw niemieckich zachowanie się mogło być odpokutowane jedynie przez najwyższą karę. Sąd skazał go na karę śmierci, utratę honorów i praw obywatelskich i na konfiskatę majątku.

